

Ігор Сkochиляс,
кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник Львівського відділення
Інституту української археографії та джерелознавства
імені М. С. Грушевського НАН України

УТВОРЕННЯ КОРОЛІВСТВА ГАЛИЧИНИ І ЛОДОМЕРІЇ ТА ЗМІНИ В АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ УСТРОЇ ЛЬВІВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ У 1772–1787 РОКАХ

Простежуються зміни, що відбулися в адміністративно-територіальному устрої Львівської єпархії після приєднання Галичини до Австрійської монархії. Формування території єпархії відбувалося шляхом: 1) інкорпорації після 1772 р. унійних церков колишнього Червоногородського повіту Західного Поділля; 2) приєднання у 1782 р. шести південних намісництв Луцької єпархії; 3) регуляції єпархіальних границь та обміну парафіями у 1786–1787 рр. із сусіднім Перемишльським владичтвом.

Ключові слова: Галичина, Львівська єпархія, політика йосифінізму, церковне розмежування.

Друга половина XVIII ст. було добою Просвітництва та панування абсолютизму в Європі, що мало серйозні еклезіальні наслідки для християнства. Йдеться про появу феномена національних Церков та автономних тенденцій у розвитку локальних християнських спільнот; бюрократизацію й підпорядкування Церкви державою; перехід під контроль держави релігійної системи освіти й соціальної допомоги. У кінцевому підсумку, завдяки цим змінам, сформувалася нова культурна модель Західної й Центрально-Східної Європи, складовою якої було й адаптоване до тогочасних обставин католицьке Просвітництво. В Австрійській монархії релігійна політика цісаря Йосифа II (1765–1790) та його матері Марії-Терезії (1749–1789), що ввійшла в історію під назвою *йосифінізму*, полягала у радикальному реформуванні Католицької церкви, у т. ч. шляхом тотального включення в державну сферу елементів внутрішньоцерковного життя¹. Метою політики йосифінізму стало створення модернізованої, добре організованої й освіченої австрійської державної Церкви через раціоналізацію релігійних символів і використання християнського культу в його педагогічному аспекті. У результаті реалізації цієї політики було припинено безпосередні контакти з Римом, запроваджено процедуру номінації єрархів особисто цісарем, а також редуковано кількість численних латинських і греко-католицьких монастирів.

Унаслідок першого поділу Речі Посполитої 1772 р., до Австрійської монархії була приєднана Галичину, яка отримала офіційну назву «Королівство Галичини і Лодомерії». Окрім давніх воеводств – Белзького і Руського (у його Галицькій землі (16 803,66 кв. км), за даними 1785 р., налічувалося 852 поселення, а у Львівській (12 453 кв. км) – 798), у склад новоутвореної Львівської губернії, що початково

підлягала Галицькій надвірній канцелярії, увійшли також Червоногородський повіт Подільського воєводства (174 поселення на площі 2482,43 кв. км) та південно-східна й південна частини Кременецького повіту Волинського воєводства (район Збаража, Лешнева, Нового Олексинця, Чернихова й Підволочиська загальною площею 1189,71 кв. км (за іншими даними, 1095 кв. км) з 92 поселеннями) [18, с. 76–77, 91, 95], що адміністративно підпорядкувалися Брідському й Тернопільському дистриктам-округам [2, с. 55].

Відбулися радикальні зміни і в адміністративній структурі Львівської унійної єпархії. Політика Габсбургів передбачала створення дієвої системи державного контролю за єрархічними структурами християнських конфесій у підвладних їм землях. Для досягнення цієї мети у новоздобутому краї – Галичині, актуальні границі церковних провінцій було перекроєно відповідно до нових політичних кордонів. Так само Віденський двір послідовно намагався поставити місцеву єрархію у цілковиту залежність від держави та максимально унезалежити від еклезіальних центрів, що перебували поза межами Австрійської монархії. Саме ці обставини тогочасного політичного дискурсу імпліцитно обумовили потребу, по-перше, інкорпорувати до організаційних структур Святоюрської катедрі ті унійні парафії сусідніх Луцько-Острозької й Холмсько-Белзької єпархій і Кам'янецького крилосу-офіціалату на Поділлі, що 1772 р. несподівано потрапили до складу Галичини, а по-друге, провести розмежування й обмін церквами та монастирями між двома галицькими владицтвами – Львівським і Перемишльським.

Найбезболісніше проходила інкорпорація до територіальних структур Львівської єпархії в Галичині частини Кам'янецького крилосу-офіціалату, що опинилася за Збручем під австрійською окупацією. Згідно з реєстром 1786 р., у цьому регіоні історичного Поділля діяло 189–190 унійних (греко-католицьких) парафій, адміністративно об'єднаних у сім намісництв – Більчецьке (33 церкви), Гусятинське (23), Кам'янець-Подільське (12), Сатанівське (5), Скальське (42), Червоногородське (45 або, за іншими даними, 43) та Ягільницьке (30 або 31) [12, арк. 48 зв.–49 зв.]. Початково вони, як і в попередні століття, управлялися генеральним офіціалом владики Лева (Шептицького), який резидував у Кам'янці. Проте вже на початку 80-х рр. XVIII ст., внаслідок проведеної єпископом Петром Білянським адміністративно-територіальної реформи, всі греко-католицькі парафії галицького Поділля були виведені зі складу Кам'янецького крилосу-офіціалату й безпосередньо підпорядковані Святоюрській катедрі. Укладена 6 листопада 1782 р. Львівською генеральною консисторією «Таблиця церков і бенефіціїв» уже охоплювала терени Західного Поділля, де на той час розміщувалися (повністю чи частково) згадувані сім намісництв [6, арк. 35–39 зв.].

Значно складніше, як виявилось, було змінити єпархіальний статус руських парафій Південної Волині, які 1772 р. відійшли до складу монархії Габсбургів. Тоді з усіх 1236 (за іншими даними, 1142) парафій у 45 намісництвах Луцько-Острозької єпархії в межах австрійської Галичини опинилися Брідське (29 церков), Волочеське (26), Залозецьке (18), Збараське (23), Лешнівське (24) та Олеське (17) намісництва [22, с. 40–42, 272–296]², розташовані у Кременецькому повіті Волинського воєводства. Однак протягом наступного десятиліття унійні парафії «Австрійської

Волині» й надалі адмініструвалися луцьким владикою. І лише за наполяганням губерніяльного уряду, львівський єпископ Петро Білянський приєднав їх до Святоюрської катедрі. 14 лютого 1782 р. він звернувся до духовенства і вірних «Австрійської Волині» з пастирським посланням, в якому, покликаючись на отриманий від Римської Апостольської столиці 20 січня того ж року дозвіл, інформував, що «ми згадану частину Луцької єпархії без найменшого зволікання взяли в наше пастирство». Для діючих на цій території парафій передбачалося номінувати окремого офіціала, підлеглого безпосередньо Білянському [15, арк. 199].

У 1783–1784 рр. Львівській греко-католицькій консисторії вдалося встановити реальний контроль над новонабутими парафіями, у т. ч. шляхом номінації лояльних до Святоюрського владичого двору намісників, поширення тут юрисдикції Львівського духовного суду та реорганізації церковної мережі. Зокрема, у березні 1783 р. адміністратором Залозецького намісництва Петро Білянський номінував о. Йоахима Концевича, радехівського намісника [4, арк. 65 зв.]. Наприкінці того ж місяця львівський владика своїм розпорядженням [4, арк. 68 зв.–69] приєднав парафіан у сс. Підволочиська, Просівці й Староміщина, які до того належали до «закордонних» (тобто у межах Речі Посполитої) церков Луцької єпархії у Волочиську й Волчківцях, до греко-католицької парафії в с. Дорофіївка (на той час уже на теренах австрійської Галичини) [3, с. 667–672; 9, арк. 5–5 зв., 10–10 зв.]. Починаючи з 1784 р., книги Львівської генеральної консисторії так само фіксують видачу Петром Білянським диспенз для мирян (зокрема з Боложинова й Топорова), котрі жили на території переданих Святоюрській катедрі луцьких намісництв, а наступного року – грамот – «інституцій» священникам на парафіяльні уряди [4, арк. 107 зв.–108, 117 зв.].

Проте головну роль у порівняно безболісній інкорпорації колишніх луцьких намісництв до складу Львівського крилосу-офіціалату Львівської єпархії відіграла масштабна пастирська ревізія. Як впливає з номінаційної грамоти Петра Білянського від 25 травня 1783 р. для генерального візитатора Олексія Ганкевича, крилошанина Галицької катедрі й тернопільського намісника, ревізія початково мала охопити Брідське, Волочиське, Залозецьке, Збаразьке, Лешнівське, Ожигівське, Олеське та Радивилівське намісництва колишньої Луцько-Острозької єпархії [4, арк. 72–73]. Наступного дня Ганкевич отримав від владики Білянського «делегацію»-повноваження на проведення генеральної візитації [3, с. 1–4], а 19 червня 1783 р. у церкві с. Старі Броди публічно було проголошено акт пастирської ревізії «луцьких намісництв» [3, с. 5–6]. Однак протягом 22 червня 1783 р. – 9 липня 1784 р., як засвідчує зміст відповідної візитаційної книги [3, с. 6–758], були обстежені тільки 119 греко-католицьких церков і василіанський монастир Преображення Господнього у Збаражі, що входили до шести намісництв – Брідського (19 храмів), Волочиського (18), Залозецького (20), Збаразького (22), Лешнівського (23) та Олеського (18)³. Очевидно, колишні Ожигівське і Радивилівське намісництва напередодні візитації були ліквідовані (адже частина їхніх парафій, разом з адміністративними центрами, залишилася в межах Луцько-Острозької єпархії) та приєднані до сусіднього церковного округу – Волочиського. Як вдалося встановити, окремі святині цього «Брідського анклаву» особисто

обстежував Петро Білянський. Так, скажімо, 7–8 вересня 1784 рр. він візитував греко-католицькі храми Збаража, де спільно з місцевими парафіянами взяв участь у святкуванні празника Різдва Богородиці) [5, арк. 36 зв.]. Також під час цієї пастирської ревізії візитатори здійснювали церковне судочинство та полагоджували різноманітні адміністративні справи [3, с. 260–261, 295–297, 410–413, 518–523].

Натомість розмежування й обмін парафіями між Львівською та Перемишльською єпархіями був безпосередньо пов'язаний із ініційованими Віденським двором реформами адміністративно-територіального устрою Галичини. Уже в 1773 і 1775 рр. австрійська влада, ліквідувавши попередній поділ краю на повіти, землі та воеводства, почала запроваджувати новий двоступеневий устрій – з поділом на більші округи – циркули (*kreise*), які, своєю чергою, склалися з менших округів – дистриктів (*kreisdistricten*). Зокрема, у 1773 р. на мапі Галичини з'явилися 6 циркулів і 59 дистриктів (1775 р. їхню кількість зменшили до 19), а в 1782–1783 рр. нову австрійську провінцію було поділено на 18 циркулів. Частина з них збігалася за межами з Львівською єпархією (Брідський (згодом Тернопільський), Галицький (згодом Долинський, а потім Стрийський), Жовківський, Заліщицький, Золочівський (згодом Бережанський), Львівський і Станиславівський) [1, с. 101–106; 17, с. 8].

Цей світський адміністративно-територіальний устрій зберігався у Галичині аж до кінця XVIII ст., значною мірою враховуючи специфічні особливості природного середовища регіону. З огляду на зміни політичних кордонів у цій частині Європи, імператриці Марії-Терезії у 1777–1778 рр. було представлено план реорганізації церковних структур у Галичині, однак до їхньої реалізації дійшло лише в середині 80-х рр. XVIII ст. За розпорядженнями губернiального уряду у Львові з 1783 р., межі церковних округів греко-католицька єпархія повинна була узгодити з границями циркулів і дистриктів, розмістивши адміністративні центри намісництва у відповідних осередках локальної світської влади. Та врешті-решт Відень, у т. ч. й через опір Церкви, відмовився від цих планів, і протягом 1784–1787 рр. мережа намісництв Львівської єпархії була реорганізована без огляду на територіальну структуру дистриктів і циркулів.

Відповідно до цісарського декрету від 19 червня 1786 р., єпархіальні границі в Королівстві Галичини і Лодомерії мали накладатися на межі державних округів – циркулів⁴. Територія Львівського владництва, згідно з цим декретом, охоплювала сім циркулів – Бережанський, Брідський, Заліщицький, Львівський, Станиславівський, Стрийський і Тернопільський. Тимчасом як сусіднє Перемишльське греко-католицьке владництво обмежувалося Дуклянським, Жовківським, Замойським, Лиським, Перемишльським, Ряшівським, Самбірським і Сандецьким циркулами [11, арк. 8]. Одним із пастирсько-адміністративних заходів греко-католицької єпархії, покликаних підготувати розмежування Львівського владництва з Перемишльською єпархією, стала генеральна візитація церков Галичини 1784 р. Вона поширилася передовсім на ті намісництва, котрі передбачалося або передати Перемишльській єпархії, або ж реорганізувати їхній парафіяльний склад, у зв'язку з очікуваним приєднанням окремих «перемишльських» церков. 30 березня 1784 р. було видано мандат губернiального уряду

про необхідність узгодження організаційних структур Греко-католицької церкви з новим адміністративним поділом Галичини на циркули⁵. Виконуючи розпорядження австрійської влади, владики Львова й Перемишля підготували подібні між собою проекти змін границь своїх єпархій. Незважаючи на певні вагання, Надвірна канцелярія своїм декретом від 19 липня 1786 р. наказала розпочати практичну реалізацію цієї адміністративно-територіальної реформи, частково відкорегованої у 1787 р. [23, с. 115–116].

Не маючи іншого вибору, львівський архиєрей Петро Білянський 6 серпня 1786 р. погодився передати (а Максиміліан (Рило), зі свого боку, прийняти) низку підлеглих йому парафій до складу Перемишльської єпархії⁶. Йшлося про 80 греко-католицьких храмів і монастирів у тих поселеннях, які формували територію новоутворених Жовківського й Самбірського циркулів, що в церковному відношенні належали до духовної юрисдикції Максиміліана (Рила). Таким чином, Львівська єпархія втрачала 33 парафії Жовківського і 27 парафій Куликівського намісництва (відходили до Жовківського циркулу) та 20 парафій Горожанського намісництва (ставали складовою «перемишльського» Самбірського циркулу)⁷.

Водночас перемишльський єпископ Максиміліан (Рило), виконуючи розпорядження Віденського двору від 19 липня 1786 р. (оприлюднене цісарським губернiальним урядом у Львові 6 липня), 20 серпня 1786 р. передав підлегли йому 187 греко-католицьких парафій у новостворених Брідському, Львівському та Стрийському циркулах під юрисдикцію Петра (Білянського). Зокрема, до Святоюрської катедрі переходили парафії Буського (22), Радехівського (22; східна частина колишнього Стоянівського намісництва), Стремільчецького (9) і Щуровицького (13) намісництв, розташовані у південній частині Холмської унійної єпархії [20, с. 170–172]. Після першого поділу Речі Посполитої вони опинилися у складі Австрії й увійшли до Брідського циркулу Галичини. У Львівському циркулі Петрові Білянському дісталися 23 парафії Городоцького намісництва, а в Стрийському циркулі – Сколівське (45 парафій) і Стрийське (53) намісництва Перемишльської єпархії⁸.

Ці зміни в адміністративно-територіальному устрої галицьких єпархій визнав спочатку київський митрополит Язон (Смогоржевський) (2(13) вересня 1786 р. у Радомишлі), а за кілька днів і львівський владики Петро Білянський. 7 вересня 1786 р. у Меджибожі на Поділлі львівський єпископ офіційно проголосив встановлення своєї юрисдикції над Буським, Городоцьким, Радехівським, Сколівським, Стремільчецьким, Стрийським і Щуровицьким намісництвами⁹. 16 листопада того ж року передачу Львівській єпархії 187 «перемишльських» церков і монастирів підтвердило цісарське губернське управління у Львові [11, арк. 35]. Греко-католики, котрі жили на території згаданих семи циркулів, дізналися про свою нову єпархіальну належність з послання Петра (Білянського), виданого у Святоюрській катедрі 12 січня 1787 р. У ньому владики повідомляв, що з цього часу західні терени Перемишльської єпархії «будуть належати до нашого пастирства». Послання також передбачало низку адміністративних заходів, покликаних тісніше прив'язати колишні «перемишльські» парафії до Львівського владичого престолу [24, к. 1]. Як і у випадку «Австрійської Волині», для цих теренів колишнього Белзького воеводства Петро Білянський намагався номінувати

відданих йому намісників. Зокрема, 11 березня 1787 р. адміністратором Радехівського й Холоївського церковних округів львівський владика призначив о. Теодора Блонського, буського намісника [4, арк. 136 зв.]. Ці «вимушені» територіальні надбання та нова конфігурації границь Львівського владичтва були закріплені генеральною візитацією, проведеною єпископом Петром у 1787 р. на Галичині. Пастирська ревізія, вірогідно, тоді охопила не лише міські парафії Сколе і Стрия, але й інші греко-католицьких церкви однойменних намісництв [8, с. 367; 13, арк. 5–5 зв., 8, 9–9 зв.; 14, арк. 1–2 зв.].

З огляду канонічного права, регуляція епархіальних границь, ініційована Віденським двором, була грубим порушенням прерогатив Апостольської столиці та тогочасного київського унійного митрополита Язона (Смогоржевського). Покликаючись на законодавство Замойського собору, Смогоржевський на початку вересня 1786 р. таємно звернувся за роз'ясненнями до Римської курії. Попри відверте ігнорування Віднем позиції Римської Апостольської столиці, тодішній предстоятель Руської унійної церкви Язон (Смогоржевський) своїм пастирським листом з Радомишля 2(13) вересня 1786 р., не дочекавшись відповіді понтифіка, змушений був (під тиском австрійського губерніального уряду у Львові) апробувати вже проведене розмежування Львівського та Перемишльського владичств [19, р. 402–407], погодившись у т. ч. на формально добровільну передачу Білянським львівських намісництв під омофор Максиміліана (Рила)¹⁰. 16 листопада того ж року декрет митрополита Смогоржевського підтвердило цісарське губернське управління у Львові [11, арк. 11 зв.]. Підтримка Смогоржевським австрійського плану «впорядкування» греко-католицьких епархій коштувала йому прихильності Папського престолу та втрати канонічного права визначати епархіальні границі (римські кардинали навіть пропонували митрополитові зректися престолу) [11, арк. 66], проте дала йому змогу зберегти лояльність до пануючого в Галичині політичного режиму.

¹ Про інструменталізацію Греко-католицької церкви в Галичині свідчить, зокрема, за-
провадження при парафіяльних і деканських урядах практики вписування у т. зв. «книги
контуматів» («Gestions-Protokolle») циркулярів австрійської світської адміністрації та
розпоряджень церковної влади і пастирських послань. Уявлення про характер цих
розпоряджень дає аналіз змісту книги протоколів греко-католицького парафіяльного
уряду в с. Довгопіль Косівського намісництва за 1778–1875 рр. [7, с. 2–16].

² На жаль, перелік парафій Луцької унійної епархії укладений автором не за намісництвами,
а в алфавітному порядку, що унеможливує верифікацію парафій, які 1772 р. опинилися
у складі Австрійської монархії.

³ Регестовий перелік візитованих церков цього «Бридського анклав» опубл. у: [8,
с. CLXXXV–CLXXXVI, 356–365].

⁴ Подібні «стандарт» у той самий час почали застосовувати і в українських епархіях
Московського патріархату. Зокрема, 1799 р. у Росії було видано указ про узгодження
границь епархій і губерній [16, с. 609].

⁵ Зокрема, про це свідчить збережене донесення візитатора від 7 квітня 1784 р. з
докладними пропозиціями щодо реорганізації територіальної структури Жовківського
намісництва «respectu dispartimenti novorum decanatum» [10, арк. 1–12].

- ⁶ Це львівсько-перемишльське розмежування вивчалось польськими дослідниками Вітольдом Колбуком і Станіславом Набиванцем. За даними В. Колбука, у 1784–1786 рр. владика Максиміліан (Рило) передав Львівській єпархії два намісництва – Сколівське (36 парафій) і Стрийське (53 парафії), а також частину церков Височанського (4), Городоцького (20), Дрогобицького (4) та Яворівського (4) намісництв, що сукупно нараховували 121 парафію. Станіслав Набиванець називає іншу цифру – 187 парафій, переданих Львівській єпархії [23, с. 116]. Водночас, як вважають обидва дослідники, Львівська єпархія позбулася 73 (за іншими даними, 80) греко-католицьких парафій, які у складі Горожанського (19), Жовківського (25) і Куликівського (25) намісництв перейшли під контроль Перемишльської єпархії [23, с. 116]. Перелік цих вимушено набутих Перемишльською єпархією парафій наведено у: [21, с. 103–104, 110].
- ⁷ До Перемишльського владичтва перейшли греко-католицькі монастирі (Жовківський і Крехівський) та церкви *Горожанського намісництва* в сс. Вербіж, Гонятичі (Гунятичі), Горбачі (Горбачів), Горожана Велика, Горожана Мала, Кагуїв, Кліцько, Колодруби, Лівчиці, Любінь Малий, Никонковичі, Підвисоке, Піски, Повергів, Римно (Грімно), Ричагів (Ричиків), Саска, Сороки, Татаринів і Чоловичі; *Жовківського намісництва* в м. Жовква (Пресвятої Трійці, Різдва св. Йоана Хрестителя, Різдва Христового), сс. Батятичі (дві церкви), Бесіди, Блищиводи, Боянець, Винники, Вілька Кунинська, Воля Висоцька, В'язова, Глинсько Горішне, Глинсько Долішне, Деревня, Добросин, Желці, Замочок, Крехів, Кулява, Кунин, Купичволя, Любеля, Мацошин, Мервця, Мокротин, Пили, Скварява Нова, Скварява Стара, Смереків, Туринка і Ясницька; *Куликівського намісництва* в м-ках Кукизів і Куликів (Св. Димитрія Мученика й Успення Богородиці), сс. Артасів, Вислобоки, Воля Жовтанецька, Гребенця, Дзібулки, Дорогошів, Дорогошів Малий, Жовтанці, Звертів, Колодно Велике, Колодно Мале, Кошелів, Нагірці, Нагірці Малі, Нове Село, Передримихи, Печихвости, Підліски Малі, Ремехів, Руданці, Стронятин, Сулімів, Уднів, Цеперів [11, арк. 8–10 зв., 38–40 зв.].
- ⁸ До Львівського владичтва відійшли Огладівський (у Щуровицькому намісництві) і Роскурчинський Підгірський (у Стрийському намісництві) василіанські монастирі та греко-католицькі церкви *Буського намісництва* в м. Буськ (Св. Миколая і Св. Параскеви) і сс. Бездроби, Волиця, Воляни (Буське передмістя), Грабова, Гумницька, Дерев'яни, Кендиравиці (Кендижавиці), Козлів, Красне, Купче, Незнанів, Острів, Побужани, Полоничі, Ракоболти, Репнів, Соколя, Стронибаби, Утишків і Чаниж; *Городоцького намісництва* в м. Городок (Благовіщення Богородиці, Св. Йоана Хрестителя і Св. Миколая Чудотворця) і сс. Братковичі, Велике Поле (Великополе), Верещця, Вишенька, Воля Добростанська, Галичин (?), Добростани, Дроздовичі, Завидовичі, Кам'янобрід, Колбайовичі, Курники, Лелехівка, Малатин (Малятин), Малковичі, Мальчиці, Пориче, Родатичі, Стариська і Черляни; *Радехівського намісництва* в м. Радехів і сс. Видків (Витків), Вілька Сошинська, Дмитрів, Добротвір, Криве, Мукання, Нестаничі, Ордів, Павлів, Пиратин, Плове, Середопільці, Синьків, Сілець, Станин, Старий Видків (Витків), Старині, Сушнів, Тетевчиці, Холів і Язвин; *Сколівського намісництва* в м-ку Сколе (Преображення Господнього і Св. Параскеви) і сс. Вижлів, Волосанка, Головецько, Грабовець, Гребенів, Жупане, Кальне, Кам'янка, Климець, Козьове, Коростів, Корчин, Крушельниця, Лавочне, Либохора, Міжброди (Межброди), Опорець, Орава, Оравчик, Підгородці, Плав'є, Побок (Побік), Погар, Риків, Рожанка Вижня, Рожанка Нижня, Синевидсько Вижне, Славсько, Смежа, Сопіт, Тарнавка, Тишовець (Тисовець), Труханів, Тухля, Тухолька, Урич, Хащованя, Хутір,

Ялимковате і Янебниця; *Стремільчецького намісництва* в м-ку Стремільче і сс. Барилів, Барилова Волиця, Батиїв, Завидче, Миколаїв, Рудно, Смажів та Увин; *Стрийського намісництва* в м. Стрий (Благовіщення Богородиці, Різдва Богородиці, Святого Духа й Успення Богородиці) і сс. Березниця, Братковичі, Вавня, Верчани, Воля Довголуцька, Голоботів, Горни, Дашава, Добровляни, Добряни, Довге, Довголуцьке, Дуліби, Жулин, Завадів, Ковчатів Кут, Колодниця, Комарів, Конюхів, Лисятичі, Лотатники, Лукавиця Вижня, Лукавиця Нижня, Любинець, Монастирець, Моршин, Незухів (Низухів), Ниньова Вижня, Ниньова Нижня, Олексичі, Підгірці, Пукиничі, П'ятничани, Роскурче, Семигінів, Синевидсько Нижнє, Стариків, Стриганці, Стинава, Стинава Нижня, Стрільків, Талиш, Танява (Тинява), Татарсько, Тейсарів, Угерсько і Ходовиці; *Щуровицького намісництва* в м-ку Щуровичі й сс. Грицовея, Куликів, Кустин, Лопатин, Ляшків, Немилів, Нивиці, Огладів, Оплуцько, Пустельник і Хмільно [11, арк. 12–19 зв., 32–34 зв.].

⁹ «Universis et singulis, quorum interest, aut intererit, significamus; quia Nos viso, lecto, ac mature perpenso, superiusquae relato instrumento cessionis et dimissionis decanatuuum videlicet Grodecensis, Strzemilcensis, Szczurowicensis, Radziechoviensis, Buscensis, Skolensis ac Stryensis, per III[ust]r[issi]mum et R[everendissi]mum D[ominu]m Maximilianum Rylo episcopum premisliensem, diaecesi Leopoliensi, juxta praecitatum Sacratissimae Caesaro-Regiae Apostolicae Majestatis decretum, factae, ac per III[ust]r[issi]mum et R[everendissi]mum D[ominu]m Petrum Bielanski, ep[iscopu]m leopoliensem, in ejusdem Altissimi decreti sequelam, admissae et receptae, ejusmodi cessionem et respective receptionem, pro confirmatione ad Nos transmissam, auctoritate Nobis suffragante, per praesentes confirmamus» [11, арк. 35].

¹⁰ «Universis et singulis, quorum interest, aut intererit, significamus; quia Nos viso, lecto, ac mature perpenso, superiusquae relato instrumento cessionis et dimissionis decanatuuum videlicet Ziřkoviensis, Kulikoviensis et Horořanensis, per III[ust]r[issi]mum et R[everendissi]mum D[ominu]m Petrum Bielanski, episcopum leopoliensem, diaecesi Premisliensi, juxta praecitatum Sacratissimae Caesaro-Regiae Majestatis decretum, factae, ac per III[ust]r[issi]mum et R[everendissi]mum D[ominu]m Maximilianum Rylo, episcopum premisliensem, in ejusdem Altissimi decreti sequetam, admissae et receptae, ejusmodi cessionem et respective receptionem, pro confirmatione ad Nos transmissam, auctoritate Nobis suffragante, per praesentes confirmamus» [11, арк. 10 зв.–11, 41, 42–42 зв.].

ЛІТЕРАТУРА

1. Драк М. Карти останньої третини XVIII ст. як джерело до вивчення територіально-адміністративного поділу Галичини // Картографія та історія України: Зб. наук. праць. – Львів; Київ; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2000.
2. Крикун Н. Административно-территориальное устройство Правобережной Украины в XV–XVIII вв.: Границы воеводств в свете источников. – Киев: Наукова думка, 1992.
3. Національний музей ім. [Митрополита] Андрея Шептицького у Львові. Відділ «Рукописи та стародруки» (далі – НМЛ). – Ркл-27.
4. НМЛ. – Ркл-77.
5. НМЛ. – Ркл-100.
6. НМЛ. – Ркл-788.
7. Причинки до історії Галичини в XVIII віці // Записки НТШ. – 1899. – Т. 27. – Кн. 1. – С. 2–16.

8. Сkochилияс І. Генеральні візитації Київської унійної митрополії XVII–XVIII ст.: Львівсько-Галицько-Кам'янецька єпархія. – Львів: Вид-во УКУ, 2004. – Т. 2: Протоколи генеральних візитацій.
9. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі – ЦДІА України у Львові). – Ф. 159. – Оп. 9. – Спр. 3247.
10. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 1. – Спр. 124.
11. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 1. – Спр. 146.
12. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 1а. – Спр. 4.
13. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 4б. – Спр. 1218.
14. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 4б. – Спр. 1219.
15. ЦДІА України у Львові. – Ф. 201. – Оп. 4б. – Спр. 3055.
16. Шугальова І. Модернізація благочинницької ланки церковного управління в Україні впродовж XVII–XIX ст. // Історія релігій в Україні: Наук. щорічник. 2005 рік. – Львів: Логос, 2005. – Кн. 1.
17. Barwiński E. Pierwsze podziały administracyjne Galicji. – Lwów, 1935.
18. Budzyński Z. Kresy południowo-wschodnie w drugiej połowie XVIII wieku. – Przemyśl; Rzeszów, 2008. – Т. 3.
19. Epistolae Jasonis Junonis Smogorzewskiy, metropolitae kioviensis catholici (1780–1788) / Ed. A. G. Welykyj. – Romae, 1965.
20. Gil A. Chełmska diecezja unicka 1596–1810. Dzieje i organizacja. – Lublin, 2005.
21. Kołbuk W. Granice i sieć parafialna greckokatolickiej diecezji przemyskiej na przełomie XVIII i XIX w. // Polska-Ukraina: 1000 lat sąsiedztwa. – Przemyśl, 1996. – Т. 3.
22. Kołbuk W. Kościoły wschodnie w Rzeczypospolitej około 1772 roku. Struktury administracyjne. – Lublin, 1998.
23. Nabywaniec S. Recepcja reform kościelnych cesarza Józefa II w greckokatolickiej diecezji przemyskiej // Polska-Ukraina: 1000 lat sąsiedztwa. – Przemyśl, 1996. – Т. 3.
24. Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu. Dział starych druków. – № XVIII–98191–IV.

SUMMARY

The article retraces the changes that took place in the administrative-territorial system in the Lviv Eparchy after the incorporation of Halychyna (Galicia) into the Austrian Empire. The formation of the Eparchy was done in three ways: (1) the incorporation of the Uniate churches of the former Chervonogorod district (povit) of Western Podillia after 1772; (2) the joining of the six Southern deaneries (namisnytstv) of the Lutsk Eparchy in 1782; and (3) the regulation of the eparchial borders and the exchange of parishes with the neighboring Peremyshl Eparchy in 1786–1787.